

De aangifte van nalatenschap

BEVOEGD GEWEST

Bevoegd Gewest Volgens de laatste woonplaats van de erflater. Indien meerdere woonplaatsen in België in de periode van vijf jaar voor het overlijden, dan het Gewest waar de woonplaats het langst gevestigd was (Bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten; W. Succ., art. 38, 1°). Voor een niet-Rijksinwoner: volgens de ligging van het onroerend goed.

AANGIFTEPLICHT

Wanneer	Bij overlijden van een Rijksinwoner Bij overlijden van een niet-Rijksinwoner die onroerende goederen in België nalaat (VCF, art. 2.7.3.1.1; W. Succ., art. 1)	Wie is Rijksinwoner: hij die, op het ogenblik van zijn overlijden, binnen het Rijk zijn domicilie of de zetel van zijn vermogen heeft gevestigd (VCF art. 1.1.10.0.2, lid 1, 18°), of zijn woonplaats, zijn huis, het centrum van zijn familieleven, de plaats waar hij zijn belangen beheert (C. Succ., art. 1)
Uitzondering	Indien de overledene geen onroerende goederen bezit in België en de nalatenschap niet belastbaar is	Verzoek indienen bij het bevoegde kantoor. Deze tolerantie geldt niet in VI.Gew.
Wie	De erfgenamen (zij die bij wet tot de nalatenschap zijn geroepen) en de algemene legatarissen (zij die bij testament of contractuele erfstelling tot de hele nalatenschap zijn geroepen), ook als ze onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarden. Niet als ze de nalatenschap verwerpen	Zie VCF, art. 3.3.1.0.5, 1ste lid of W. Succ., art. 38, 1°, tweede lid. De legatarissen ten algemene titel en de bijzondere legatarissen kunnen ertoe gehouden zijn aangifte te doen van de verkregen goederen, maar moeten daar eerst door de fiscale administratie toe verzocht worden
Waar	W. Gew. en BHG: kantoor van het bevoegde Gewest, volgens laatste fiscale woonplaats VI.Gew: Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) Aalst Voor een niet-Rijksinwoner: kantoor van ligging van het (belangrijkste) onroerend goed	Zie VCF, art. 3.3.1.0.5, § 1, 1ste lid, of W. Succ., art. 38, 1° en 2°.
Termijn	4 maanden indien overlijden in België, 5 maanden indien overlijden in Europa, 6 maanden in de andere gevallen.	Europa is voor VI. Gew. EER, voor W. Gew. en BHG geografisch Europa Zie VCF, art. 3.3.1.0.5, § 2 of W. succ. art. 40 Verlenging mogelijk (VCF, art. 3.3.1.0.7, of W. Succ. art. 41) Zie VCF, art. 3.3.1.0.5, § 2 of W. Succ., art. 40, lid 2
Hoe	Verplicht formulier Verplichte vermeldingen	Zie W. Succ., art. 42 en volg. of VCF, art. 3.3.1.0.8) W. Gew. en BHG: Formulier op te laden via www.myminf.be VI. Gew.: Formulier op te laden via belastingen.vlaanderen.be
Zoniet	Aanslag van ambtswege en dwangbevel	Zie VCF, art. 2.7.7.0.1 of W. Succ., art. 47
Sanctie	W. Gew. en BHG: 25 € per maand vertraging per persoon: boete eventueel te verminderen volgens barema . VI. Gew: belastingverhoging (5 tot 20%)	Zie VCF, art. 3.18.0.0.6 of W. Succ., art. 124

AAN TE GEVEN ACTIVA

	Principes	Aan te geven waarde	Opmerkingen
Reële activa	Alle goederen die op de dag van zijn overlijden aan de erflater toebehoren Waar ze zich ook bevinden (VCF, art. 2.7.3.2.1. of W. Succ., art. 15).	Verkoopwaarde op de dag van overlijden (VCF, art. 2.7.3.3.1 tot 2.7.3.3.7 of Wb. Succ., art. 19 tot 26) Voor specifiek regels, onder meer financiële instrumenten, zie VCF art. 2.7.3.3.2 of Wb. Succ., art. 21	Zijn evenwel van erfbelasting vrijgesteld, goederen onderworpen aan wettelijke terugkeer (enkel VI.Gew. zie VCF, art. 2.7.6.0.4 VCF) Goederen door een erfgenaam of legataris in de afgelopen periode van 5 jaar aan erflater geschonken zijn in hoede van die erfgenaam of legataris niet belast onder de voorwaarden nader in de wet bepaald (enkel W. Gew. zie W. Succ. W.Gew., art. 67bis)
Erflater gehuwd onder een gemeenschapsstelsel:	Eerst het aandeel van de erflater in de gemeenschap bepalen: dit aandeel maakt deel uit van de nalatenschap		Uitzondering: Vergoedingsrekening komt slechts in aanmerking als er geen gemeenschappelijke kinderen zijn (VCF, art. 2.7.3.2.7 VCF of W. Succ. art. 16).
Nalatenschap van een niet-Rijksinwoner	Enkel de onroerende goederen in België gelegen (VCF, art. 2.7.3.2.2. of W. Succ., art. 18)		In VI.Gew. komen andere schulden en schuldvorderingen uit huwelijkssstelsel nooit in aanmerking (zie VCF, art. 2.7.3.2.14 en 2.7.3.4.1, 1ste lid, 1°).



Ab intestat en vacante nalatenschap, twijfelachtige devolutie

Zekerheid over een devolutie louter op basis van verklaringen van bekende of mogelijke erfgenamen is eigenlijk een ‘contradic-tio in terminis’.

De nodige opzoekingen kunnen lang duren en complex zijn, en het risico op betwisting is reëel. De gevolgen hiervan zijn soms niet te overzien.

Een beroep doen op een professioneel genealoog kan heel wat problemen en risico's vermijden.

Wij zijn in meer dan 7500 dossiers van verschillende aard tussengekomen:

- 🕒 Opsporing van erfgenamen in België en het buitenland;
- 🕒 Berekening van het erfdeel;
- 🕒 Opzoeking van eigenaars (van verlaten panden of gronden);
- 🕒 Toezicht op de devolutie;
- 🕒 Speurwerk naar onbekende of verdwenen begunstigen van levensverzekeringen;
- 🕒 Vergegenwoordiging van de teruggevonden erfgenamen (die in het buitenland wonen) met het oog op de erfenis-verdeling;
- 🕒 Het verzamelen van akten van Burgerlijke Stand;
- 🕒 Repatriëring van activa
- 🕒 Opstelling van stambomen;
- 🕒 Administratieve & “vertaal” ondersteuning

Coutot-Roehrig Decuyper werkt dagelijks samen met talrijke buitenlandse vakgenoten om de takken van families terug te vinden over de hele wereld.

Beroepsaansprakelijkheid: AG Insurance



COLOFON

Auteur: Prof. Hélène Casman, Ere Notaris, hoogleraar emerita (VUB en ULB), professor UGent, *Wetenschappelijk adviseur Deloitte Private Client Teams*

Verantwoordelijke uitgever: Coutot-Roehrig Decuyper, Chaussée de Bruxelles 483, 1410 Waterloo
brussel.decuyper@coutot-roehrig.be - bruxelles.decuyper@coutot-roehrig.be
02/478.02.36 - 02/506.46.10

Ontwerp en vormgeving: Unicorn Graphics - www.unicorngraphics.be - info@unicorngraphics.be

© Coutot-Roehrig Decuyper, 2022 Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

CONTROLE

Voorafgaande schatting VI. Gew.: Twee mogelijkheden voor een voorafgaande bindende schatting van onroerende goederen: door de Vlaamse administratie zelf (gratis), zie VCF, art. 3.3.1.0.9, of door een schatter-expert gekozen uit een door de Vlaamse administratie goedgekeurde lijst, zie VCF, art 3.3.1.0.9/1

W. Gew. en BHG: Voorafgaande bindende schatting van onroerende goederen kan door de aangifteplichtigen worden gevraagd vooraleer de aangifte wordt ingediend of moet worden ingediend, volgens dezelfde procedure als voor de controleschatting (Wb. Succ., art. 20).

Controleschatting VI. Gew.: niet van toepassing

W. Gew. en BHG: Een controleschatting is mogelijk voor alle erfgoederen die zich in het Rijk bevinden en die voor hun verkoopwaarde aangegeven worden. Voor lichamelijke roerende goederen evenwel beperkt tot zeeschepen en vaartuigen (Wb. Succ., art. 111 tot 122). Deze controleschatting kan enkel door de ontvanger worden gevraagd, en uitsluitend als controlemaatregel op de aangegeven waarde.

- Verplichtingen opgelegd aan derden**
- 🕒 Informatieverplichting: spontaan te verschaffen inlichtingen (VCF, art. 3.13.1.3.7 of W. Succ., art. 96 tot 99 en 103)
 - 🕒 Inlichtingen te verschaffen op verzoek van de Administratie (VCF, art.3. 13.1.3.1 of Wb. Succ., art. 100)
 - 🕒 Verplichtingen opgelegd aan huurders van brandkasten (VCF, art. 3.13.1.3.7 of Wb. Succ., art. 101 tot 102)

BIJZONDERE REGELS VOOR DE TOEPASSING VAN DE TARIEVEN

TARIEF	Vlaams Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Waals Gewest
	Zie tabellen op de fiche Successierechten/Erfbelasting- Tarieven		

Rechte lijn

Tarief rechte lijn toepasselijk op descendenten en ascendenten. Ook op vol geadopteerde kinderen, stiefkinderen, zorgkinderen (in het gezin van de erflater opgevoed gedurende 3 jaar voor de leeftijd van 21 jaar) en gewoon geadopteerde kinderen onder voorwaarde (o.m. hulp en verzorging in het gezin van de adoptant gedurende 3 jaar voor de leeftijd van 21 jaar), Zie nader VCF art. 1.1.0.0.2, 5de lid, 5° voor de exacte voorwaarden).

Tarief rechte lijn toepasselijk op descendenten en ascendenten. Ook op vol geadopteerde kinderen, stiefkinderen, inwonende zorgkind (in het gezin van de erflater gedurende 1 jaar), geadopteerde kinderen onder voorwaarden (o.m. hulp en verzorging van de erflater gedurende 3 jaar). W. Succ. art. 50 en 52²

Tarief rechte lijn toepasselijk op descendenten en ascendenten. Ook op vol geadopteerde kinderen, stiefkinderen, pleegkinderen (in het gezin van de erflater gedurende 6 jaar voor de leeftijd van 21 jaar), gewoon geadopteerde kinderen onder voorwaarden (o.m. hulp en verzorging van de erflater gedurende 6 jaar voor de leeftijd van 21 jaar) W. Succ. art. 52² en 52³

Echtgenoot

Zelfde tarief als rechte lijn
Ook na echtscheiding indien gemeenschappelijke kinderen (VCF art. 1.1.0.0.2, 5de lid, 5°)

Zelfde tarief als rechte lijn
Ook na echtscheiding indien gemeenschappelijke kinderen (W. succ. art. 50)

Zelfde tarief als rechte lijn
Ook na echtscheiding indien gemeenschappelijke kinderen (W. succ. art. 50).

Samenwonende

Gelijkstelling met echtgenoot:
- Wettelijk samenwonende partner in de zin van het BW
- Feitelijke samenwonende partner indien samenwoning en gemeenschappelijke huishouden met de erflater gedurende minstens 1 jaar (3 jaar vereist voor vrijstelling gezinswoning en nultarief familiebedrijf)
- VCF art. 1.1.0.0.2, 5de lid, 4°

Gelijkstelling met echtgenoot enkel voor wettelijk samenwonende partner in de zin van het BW
W. Succ. art. 48

Gelijkstelling met echtgenoot indien gemeenschappelijke woonplaats met de erflater voor
- Wettelijk samenwonende partner in de zin van het BW
- Wettelijk samenwonende partner in de zin van het Wb. IPR
W. Succ. art. 3

Broers en zussen Specifiek tarief

Ooms, tantes, neven en nichten Zelfde tarief als voor ‘anderen’

Anderen Specifiek tarief

Progressie-voorbehoud of opduweffect

Voor onroerende goederen geschonken binnen de 3 jaar voor overlijden, tenzij ze van een bijzonder tarief genoten, zie VCF, art. 2.7.3.2.9
Voor roerende goederen enkel indien ze niet geregistreerd werden en in die periode van 3 jaar plaats vonden.

Enkel nog voor schenkingen van familiebedrijven en voor de woning waarop een verlaagd tarief wordt toegpast , zie Wb. Succ., art. 66ter.

Voor onroerende goederen geschonken binnen de 3 jaar voor overlijden, tenzij ze van een bijzonder tarief genoten, en voor niet geregistreerde schenkingen in die periode. Zie Wb. Succ., art. 66bis, en 66ter voor de bijzondere regel met betrekking tot de woning. W. succ., art. 54-55, art. 56-60ter

Verlaagde tarieven, verminderingen, vrijstellingen

VCF, art. 2.7.4.2.1 -2.7.4.2.4, art. 2.7.5.0.1-2.7.5.0.5, art. 2.7.6.0.1-2.7.6.0.6

W. Succ., art. 54-55bis, art. 56-60bis/3

W. succ., art. 54-55, art. 56-60ter

